

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Venise, Segno della Fontana, 1567](#)[Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VIII](#)[Item Mythologia, Venise, 1567 - VII, 03 : De Apro Calydonio](#)

Mythologia, Venise, 1567 - VII, 03 : De Apro Calydonio

Auteurs : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[84\] : De Apro Calydonio](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre VII

[Mythologia, Francfort, 1581 - VII, 03 : De Apro Calydonio](#)

est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VII

[Mythologie, Lyon, 1612 - VII, 03 : Du Sanglier de Calydon](#)

est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VII

[Mythologie, Paris, 1627 - VII, 04 : Du Sanglier de Calydon](#)

est une transformation de ce document

[Afficher la visualisation des relations de la notice.](#)

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Document : "Mythologia, Venise, 1567 - VII, 03 : De Apro Calydonio".

Auteur(s) de la notice : Équipe Mythologia.

Éditeur : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle).

Consulté le 04/05/2024 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/900>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4
Ant. 50

Format in-4

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 213r°-214r°

Du monde

Toponymes [Calydon \(ville\)](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière
modification le 28/04/2023

fontem conuersa fuit, in quo Bacchus recens natus lotus fuit, vt ait Euripides in Bacchis ;

Αχελούος υἱός

Πάρις, κόρη δὲ Διὸς

Τὸ πάρος ποτὶ νερὶ μέγαλ'

τὸ δὲ νῦν ὕδατος ἱαλλία.

O Acheloi filia

Verenda virgo Dirce

Olim tua nam fontibus

Iouis cepisti filium.

Cum igitur mutua sit elementorum inter se vicissitudo mutationis, solisq; radii ex Oceano & Terræ suprema parte vapores excitent, inde niues, & grâdines, & imbres gignuntur, vt ait Aristor. in Meteorologicis, ex quibus sit incrementum fluminibus : quare filius Oceani dictus est. Terra eius mater dicta est, vel quod ea in aquam, vt in propinquum elementum soluitur, vel quia ex incluso aere in ipsa terra nascantur flumini, cum in aquam mutatur. cur tauri formam sumplerit, diximus. factus est draco idem, quia sinuoso cursu deferuntur flumina. cum idem assiduus aliquando imbribus non angeatur ac placidus sit, humana forma fingitur; at ob sonitum, taurino capite. Hercules vt ait Strabo lib. 10. Oeneo affinitate coniunctus, & in omnes mortales beneficus fluium temerè & cum impetu regionem infestantem aggeribus & aquarû ductibus coercuit & extenuauit; eamq; aquam in multos riuulos diductam, quæ prius regionem laniabat, vtilissimam reddidit. Inde dictus est illi flumini taurinum cornu defregisse, & pro illo cornu abundantia rerum omnium accepisse. Fluminis igitur paulatim exiccatus eo pacto fabulæ locum dedit, quæ in honorem Herculis ficta est. quid aliud sub hac fabula contineatur, præter historiam, non reperio, nisi q; per prudentiam omnia vel maxime noxia efficiuntur vtilia. cum præsertim illud Herculeæ prudentiæ quoddam fuit è muneribus; cuius iam sententia fuit explicata. at nunc de Apro Calydonio,

De Apro Calydonio.

Cap. III.

Sed quoniam nemo propè est antiquorum poetarum, quin aprum Calydonium celebrauerit, nos etiam breuiter, quæ de illo memoriæ prodica sunt, percurramus. fabulantur itaque Oeneum Oetolorum Regem, Calydoniæque imperantem primitias cum frugum, tum etiam domesticorum animalium Dianæ offerre solitum; qui cû sumptui parere decreuisset, Dianam solitis primitiis defraudauit. at Sosiphanes in Meleagro memoriæ prodidit, Oeneum Diis omnibus solitum primitias ferre ob eximiam suæ regionis fertilitatem, verum aliquando Dianæ honores præteruisse. illa igitur ob neglectum honorem indignata aprum insignis magnitudinis ac fericitatis, qui in Oeta monte versabatur, in Calydonium agrum immisit, qui vniuersam regionem deuastaret. quod ita breuiter complexus est Ouid lib. 8. Metamor.

Sus erat infestæ famulus, vindexque Dianæ.

Oeneæ nanque ferant plenæ succelsibus anni

Primitias frugum Ceteri, sua vina Lyxo,

Palladios flauæ laticis libasse Mineræ.

Cæptos ab agricolis superos peruenit ad omnes

Ambitosus honor: solas sine thure relictas

Præteritas cessasse ferunt Latoidos aras.

Tangit & ira Deos.

H h h

Atque

Mythologiae

Atque inter cetera damna, quæ illi regioni inferebat, culcissimam Oenei vineam quam Ancus multa diligentia plantauerat, populabatur in qua educanda & ipse Oeneus, non mediocriter insudauerat, ut ait Hom. Iliad. 1.

καὶ γὰρ τοὶ κακὸν χρηστὸν τε διττὰν ἄρτα
χρυσέην, ἢ τὴν ἀντιβαλόντα γυνὴ δαυτοῖ
ἀνδρὶν ἴε', ἀλλὰ δὲ θεοὶ λαίμαργοι ἐκαστέρηται.
οὐδ' οὐκ ἴσμεν δὴτε κοῦρη μεγάλην,
ἢ ἁδύην, ἢ τὴν ἐνέουσαν, ἀέστε δὲ πρὶν θανάτῳ.
ἢ δὲ χρυσάμηναν διττὰ γένε' ἐχέμεν.

10

ἀρτα ὑπὸ χλαύην τοῦ ἀγροῦ ἀφ' ἧς ἔκαστος,
τε καὶ πολλὰν ἔρδαναι ἔβαν εὐνὴν ἀλαδῶ.
σπῆλαι δ' ἐν ἀρβύλῳ χαρὰ βάλαντα δένδρεα μακρὰ
αἰνέται ἴσμεν, καὶ αἰνέται αἰνέται μέλαν.
Suscitat his irata malum Diana, quod illi
Cum superos olim ad conuiuia lata vocassent,
Oeneus, hanc vnam merito priuauit honore.
Sine oblitus enim, seu nescit: haud tulit æqua
Mente, Iouis fore præteritam de semine natam:
Tunc irata Iouis proles Diana ferocem
In vites immisit aprum, qui plurima fecit
Tristitia; qui plantas radicibus eruit imis.
Aequauitque solo pomos cum floribus ipsis.

10

Memoriæ proditum est Ancum fuisse seruis asperum & inimicem dum eā vineam plantaret, quare vnus ex iis dominum eius vineæ nō gustaturum esse fructum inquit: at Ancus ubi fructus ad maturitatem peruenit, seruum de ridebat, iussitque sibi vinum miscere: qui, ubi poculum esset ori admoturus, illi fallum fuisse eius sermonem obiecit, cui seruus respondit;

Πολλὰ μεταξὺ πάλαι κλάσας, καὶ χλαύην ἀγροῦ.
Multa cadunt inter calicem, supremaq; labra.

30

Cum hæc ita dicerentur, Ancæ plenum poculum tenenti accurrit quidam nuntians ab ingenti apro vineam totam deuillari. tunc Ancus deposito poculo, arreptaque securi in illum aprum irrumpit, a quo vulneratus eruit, ut sensit Pherecydes, interijt. Paus. tamen in Arcadicia non solū Ancum in aprū irrumpisse, sed cum opem ferret Meleagro Oenei filio ab illa bellu. casum fuisse, memoriæ prodidit: quem in ventre vulneratum ait Ouid. Postea robustissimi venatores ex vniuersa Aetolia ad hunc aprum cædendum conuenerunt, nā ad Meleagrum venit Iason, Theseus & Pirithous, Lynceus, Idas, Ceneus, Leucippus, Acastus, Ampycides, Oeclydes, Telamon, Phyleus, Eurytion, Lelex, Echion, Hyleus, Hippasus, Nestor, Panopeus, Pollux, Iolaus,

40

Atalanta, Peleus, Prothous, Cometes. At enim multi mortales in ea pugna ceciderunt dentibus eius apri crudeliter laniati. Scripsit Ouid. lib. 8. hunc fuisse a Meleagro in armo casum venabulo, cum tamen Isacius ab eodē Meleagro de hunc in fronte fuisse venabulum dicat, prioremque omnibus Atalantam Iasonis, at non Scharnei filiam sagitta aprum percussisse dicat, ut est in hist. 101. chil. 7. apud Zéz. quantæ fuerit magnitudinis hic aper vel ex eo patet, quod vnus eius dens in hortis Casaria fuisse dicitur in templo Liberi patris haud minor vnius pedis & quadrantis mensura. Hæc idcirco celebrata sunt a poetis, ut nullum Deorum cultum impune negligi a mortalibus

bus

bus sciretur; sed omnia quæcunq; grauiâ contingunt, siue sterilitas sit agro-
rum, siue animalium pestilentia, siue immanitas monstrorum, vel propter
neglectam religionem, vel propter hominum improbitatem consilio & pro-
uidentiâ Dei contingere: quamuis ita occultæ aliquando sunt causæ, vt
videantur naturæ ductu potius, aut congressu astrorum, aut vario solismo-
tu, quam Dei voluntate & consilio contingere. nihil sit enim horum sine di-
uinâ voluntate. inde fit aliquando, vt quæ minentur sydera, ob Dei bonita-
tem euanescent, at quæ non fuerant ante visa & præcognita, nos repente in-
uadant: cum omnia & insit, & consulto, & certo Dei iudicio fiant. atque vt
summatim dicam, nihil aliud per hæc significare voluerunt, nisi quod pro-
pter peccata veniunt aduersa: colendam scilicet Deorum immortalium esse
religionem, quam nemo sine calamitatibus & impune neglexerit. at nunc
de Centauris dicamus.

De Centauris .

Cap. III.

Illa, quæ de Ixione superius explicata fuerunt, nos breuiiores facient in Centaurorum explicatione. Dicuntur Centauri Nubis & Ixionis fuisse filii: quinati sunt ex illa nube, quam Ixion pro Iunone compressit. Dicti sunt autem Centauri, quasi Centuri, cum *centurio* pungo significet; quoniam primi hi omnium mortalium pugnare ex equis inuenerunt; apud quos Pelethronius framu & calcaria reperit, quibus tardiores aut celeriores equi fræntarentur aut impellerentur. Hi Theſſaliam populi fuerunt Pelii montis accolæ, agrestes planè & implacidi & contumeliosi in omnes viri. grauis pugna inter hos & Lapithas qui dicti sunt ita ab Apollinis & Stilbes Nymphæ filio Lapicha, vt ait Posidonius, aliquando exorta est. Nam cum Pirithous Deidamiam ducens nuptias celebraret, quod affines essent Centauri Deidamiz, illos etiam ad conuiuium conuocauit. Isti igitur simulac vino incaluerunt, & ipsam sponsam, & reliquas Lapitharum vxores petulantius atreſtare, & violare denique conati sunt. Id Lapithis non ferentibus grauis pugna in ipsa Regia committitur, multique ex Centauris in ea ceciderunt, Theſco præſertim adiuuante Pirithoum, vt patet in ſcuto Heſiodi his carm.

Hic iterant Lapithæ pugnae genus, incluta pubes.
Camea, Pirithoumque Dryantaque, & Hoplea circum
Pugnantes; circa Prolochem, Exadium, atque Phalerum,
Mopsumque Ampyciden Titaresion. hic quoque Theseus
Aegides aderat similis Diis ille supernis.
Aurea tela viris aderant, argentea membra.
Parte alia stabant Centauri deinde frequentes.

Ad extremum vero victoria penes Lapithas fuit, ac Centauri in fugam versi de suis finibus pelluntur, ut videtur testari Orpheus in Argonauticis :